

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ
для студентів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою "Транспортні технології
(автомобільний транспорт)"**

Спеціальності 275 "Транспортні технології
(автомобільний транспорт)"
галузі знань 27 – "Транспорт"

Кропивницький 2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТА РЕМОНТУ МАШИН**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

для студентів

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою "Транспортні технології
(автомобільний транспорт)"**

Спеціальності 275 "Транспортні технології
(автомобільний транспорт)"
галузі знань 27 – "Транспорт"

Друкується за рішенням
науково-методичної ради ЦНТУ
Протокол № 7 від 22.05.2019р

Методичні вказівки з навчальної практики: для студентів за освітньо-професійної програми "Транспортні технології (автомобільний транспорт)" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 275 – Транспортні технології (автомобільний транспорт) / уклад.: В.В. Аулін, С.В. Лисенко, Д.В. Голуб, А.В. Гриньків, А.О. Головатий; М-во освіти і науки Укр., Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. – Кропивницький: ЦНТУ, 2019. – 20 с.

Рецензенти: Кириченко А.М. – д.т.н., проф., зав. каф. "Металорізальних верстатів та систем", ЦНТУ.

Голованов А.П. – голова правління ПАТ "Таксомоторний парк", м.Кропивницький,.

Вінницький Д.В. – директор ПП "Олікс", м.Кропивницький.

Автори:

Аулін Віктор Васильович, д.т.н., проф. кафедри ЕРМ;

Лисенко Сергій Володимирович, к.т.н., доц. кафедри ЕРМ;

Голуб Дмитро Вадимович, к.т.н., доц. кафедри ЕРМ;

Гриньків Андрій Вікторович, к.т.н.;

Головатий А.О. – аспірант

Загальна редакція: В.В. Аулін, д.т.н., проф. кафедри ЕРМ;

Електронна верстка: А.О. Головатий, асп.

© В.В. Аулін, С.В. Лисенко, Д.В. Голуб, А.В. Гриньків, А.О. Головатий 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ (I курс)....	6
2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	6
3. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	10
4. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	11
5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	11
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	13
Додаток А Зразок оформлення листа на практику.....	14
Додаток Б Договір проведення практики студентів.....	15
Додаток В Повідомлення.....	17
Додаток Г Титульний лист звіту з навчальної практики.....	18

ВСТУП

Критерієм ефективної роботи закладу вищої освіти (ЗВО) у справі підготовки фахівців є сформованість науково професійного мислення, успішність вирішення у практичній роботі науково-технічних і швидкість їх професійного становлення. При реалізації освітньо-професійної програми "Транспортні технології (автомобільний транспорт)" навчальної практики студентів є невід'ємною частиною і важливим етапом професійної підготовки студентів у ЗВО. Вона спирається на знання отримані на протязі першого року навчального процесу, оскільки дає можливість студентам використати здобуті знання та навички під час проходження практики в навчальному закладі або на підприємствах міста.

Метою навчальної практики є оволодіння студентами сучасними методами і технологіями в галузі 27 - Транспорт. Серед основних завдань навчальної практики є формування професійних умінь і навичок на базі одержаних у ЗВО знань, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в професійній діяльності.

1. МЕТА ТА ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Термін проведення навчальної практики – II семестр, тривалість практики – 4 тижня (6 кредитів).

Згідно стандарту під час проходження навчальної практики необхідне формування наступних компетенцій:

ІК – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.

ЗК-12 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК-1 – Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних систем та технологій з урахуванням впливу зовнішнього середовища.

В процесі навчальної практики згідно чинного Стандарту зі спеціальності 275 – Транспортні технології (автомобільний транспорт) увага приділяється результатам навчання:

РН-1 – Брати відповідальність на себе, проявляти громадянську свідомість, соціальну активність та участь у житті громадянського суспільства, аналітично мислити, критично розуміти світ.

РН-3 – Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

2.1 Під час проходження навчальної практики студент ознайомлюється порядком підготовки і виконання перевезень, обліком і контролем на всіх етапах перевезень, системою документообігу, розрахунків за перевезення з клієнтурою, штрафні санкції сторін, які приймають участь у перевезеннях у

відповідності з діючим законодавством і Статутами різних видів транспорту. Навчальна практика студента на підприємстві передбачає вивчення і виконання правила охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії. Під час практики, в залежності від того, на якому підприємстві студент проходить практику, він повинен ознайомитися з різними питаннями.

2.2 Студент під час навчальної практики в умовах транспортного підприємства або транспортного підрозділу промислового підприємства (організації, установи) повинен ознайомитись з такими питаннями:

- оперативне планування роботи, диспетчерське керівництво маневровою і вантажною роботою транспортного підрозділу;
- виконання графіків перевезень, графіків диспетчерського керівництва оперативною роботою транспорту;
- робота технічного відділу транспортного цеху;
- порядок замовлення і придбання рухомого складу, засобів механізації і автоматизації транспортно-складських процесів;
- порядок планування і обліку технічного обслуговування та експлуатаційного ремонту рухомого складу;
- порядок розробки технологічних нормативів і норм часу на окремі операції;
- технічні засоби управління виробництвом, застосування обчислювальної техніки і автоматизованих систем управління;
- питання охорони праці та навколишнього середовища.

2.3 При проходженні практики у транспортному відділі промислового підприємства ознайомитися і з'ясувати наступні питання :

- характеристика підприємства або його ділянки з точки зору вантажних перевезень (вид підприємства, зв'язок вантажопотоків із виробництвом, види зовнішнього та внутрішнього транспорту тощо);
- вид, характеристика та класифікація основних вантажів, що переробляються на підприємстві;
- характеристика пунктів відправлення та приймання вантажів;

- умови накопичення та зберігання вантажів;
- вид та характеристика транспортних засобів для перевезення вантажів;
- вантажні фронти та засоби вантажопереробки;
- технологія та організація існуючої системи зовнішніх та внутрішніх перевезень на підприємстві;
- характеристика парку транспортних засобів підприємства;
- стан охорони праці та навколишнього середовища на підприємстві.

2.4 При проходженні навчальної практики у вантажному автотранспортному підприємстві студент ознайомлюється і з'ясовує наступні питання:

- характеристика та організаційна структура автотранспортного підприємства в цілому;
- структура і функції відділу експлуатації автотранспортного підприємства;
- технічна база та умови проведення технічного обслуговування та ремонту рухомого складу для організації перевезень вантажів;
- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу для організації вантажних перевезень;
- характеристика пунктів відправлення та пунктів призначення вантажів;
- характеристика та визначення розмірів вантажопотоків;
- характеристика основних маршрутів перевезення вантажів;
- умови та особливості перевезень для даного автотранспортного підприємства;
- розрахунок добових обсягів перевезень та планування виходу автомобілів на лінію;
- технологія та організація роботи автомобілів на маршрутах;
- стан охорони праці та навколишнього середовища на підприємстві.

2.5 При проходженні практики у пасажирському автотранспортному підприємстві студенту слід з'ясувати і ознайомитись з наступними питаннями:

- характеристика та організаційна структура автотранспортного підприємства в цілому і по відділах;
- структура і функції відділу експлуатації підприємства пасажирського автотранспорту;
- технічна база та умови проведення технічного обслуговування та ремонту рухомого складу для організації перевезень пасажирів;
- організація роботи служби безпеки руху;
- техніко-експлуатаційна характеристика парку рухомого складу для організації пасажирських перевезень;
- характеристика маршрутної мережі підприємства (перелік, схеми характеристика маршрутів)
- техніко-експлуатаційні показники маршрутів (довжина, тривалість оборотного рейсу, рухомий склад, розклад руху на маршрутах);
- розрахунок добових обсягів перевезень пасажирів та планування виходу автомобілів на лінію;
- технологія та організація роботи автобусів на маршрутах;
- стан охорони праці та навколишнього середовища на підприємстві.

2.6 При проходженні практики у пункті перевалки вантажів слід ознайомитись і з'ясувати наступне:

- характеристика пункту перевалки (порту, вантажного двору);
- характеристика колійного розвитку порту (вантажного двору);
- характеристика та спеціалізація вантажних фронтів;
- вид, характеристика та класифікація основних вантажів, що переробляються у пункті перевалки;
- організація обробки транспортних засобів у пункті перевалки;
- умови накопичення, зберігання та транспортування вантажів;
- технологія та організація вантажопереробки вантажів;

- вид та характеристика транспортних засобів для перевезення певних вантажів;
- вантажні фронти та засоби вантажопереробки пункту перевалки;
- стан охорони праці та навколишнього середовища на підприємстві.

3. ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль за роботою практикантів:

- ведення щоденника практики;
- ведення щоденника спостережень.

Підсумковий контроль:

- перевірка звіту;
- захист звіту.

Підсумки практики підводяться у процесі складання студентом диференційованого заліку комісії, яка призначається завідувачем відповідної кафедри ЕРМ і включає до свого складу керівників практики від ЦНТУ. Оцінка з практики враховується нарівно з іншими оцінками, які характеризують успішність студента.

Результати складання заліків з практики заносяться до залікової відомості, проставляються в залікових книжках та в журналі обліку успішності.

Студент, що не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул або відраховується з університету.

Керівник практики інформує адміністрацію університету щодо фактичних термінів початку і закінчення практики, складу груп студентів, які пройшли практику, їх дисципліну, стану охорони праці і протипожежної безпеки на базі практики, а також інших питань організації і проведення практики.

4. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

При оформленні звіту про виконану за час навчальної практики роботу, необхідно дотримуватися наступних вимог:

Титульний лист оформлюється згідно зразка (Додаток Г).

Текст реферату та аналітичної записки мають бути відформатовані за такими параметрами:

- шрифт (фонт, гарнітура) Times New Roman, розмір (кегель) 14 пт, стиль Звичайний;
- міжрядковий інтервал одинарний;
- поля зліва – 3 см; справа, зверху, знизу – 1.5 см;
- розмір сторінки А4;
- орієнтація книжкова.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

По завершенню практики і отримання відзиву від керівників, щоденник практики і звіт подаються студентом на кафедру ЕРМ. За результатами проходження практики здійснюється оцінювання рівня ознайомлення та засвоєння студентами загальних принципів практичної професійної діяльності та ступінь оволодіння навичками її аналізу.

Оцінка виставляється керівником практики з урахуванням результатів роботи за звітом, характеристики з місця проходження практики, якості продемонстрованих студентом вмінь і навичок проведення психологічного аналізу своєї діяльності, а також рівня професійної компетенції студента, виявленого у процесі проходження практики.

5.1 Підсумкова оцінка

Підсумкова оцінка визначається наступним чином:

Вид контролю	Кількість балів за вид контролю
Ведення щоденнику практики	20 балів
Оцінка керівника практики від організації	20 балів
Представлення матеріалів роботи у друкованому вигляді	20 балів
Представлення матеріалів роботи в електронному вигляді	20 балів
Написання і захист звіту по практиці	20 балів
Разом	100 балів

5.2 Критерії оцінювання

20 балів – чіткість, логічність, структурованість, акуратність, повнота представлених матеріалів, висока культура їх письмового оформлення та методичного обґрунтування.

10 балів – розкриття основних методичних аспектів представлених матеріалів, незначне порушення логічних зв'язків, незначні неточності в аналізі матеріалів та труднощі в їх методичному обґрунтуванні.

5 балів – формальний характер представлених матеріалів, які відображають несформованість вміння методичного обґрунтування відповідних елементів бази знань, недбале ставлення до оформлення складових звіту, низький рівень володіння практичними знаннями та уміннями.

0 балів – матеріали з практики не представлені.

Оцінювання результативності проходження студентом педагогічної практики здійснюється за 100-бальною системою.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну 4-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студент допускається до складання диференційованого заліку з практики у разі виконання програми практики у повному обсязі.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні [Електронний ресурс]. -Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0128-98> Закон України

"Про транспорт" [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=232%2F94-%E2%F0>.

2. Положення "Про Міністерство інфраструктури України" [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=581%2F2011>.

3. Закон України "Про автомобільний транспорт" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2344-14>.

4. Закон України "Про підприємства в Україні" [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=887-12>.

Зразок оформлення листа на навчальну практику

ОФІЦІЙНИЙ БЛАНК ПІДПРИЄМСТВА

№ _____ Ректору ЦНТУ
На № _____ проф. Черноволу М.І.

Підприємство (назва підприємства та форма його власності) просить направити для проходження _____ (зазначається вид практики: навчальна, виробнича, переддипломна) в період з _____.20__ р. по _____.20__ р. студента (ів) ____-го курсу групи ЗВ-_____ (зазначається повністю прізвище (ца), ім'я та по-батькові студента (ів)).

Умови проходження практики та керівництво з боку підприємства гарантуємо.

Директор

(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)

Печатка
підприємства

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
від 5 червня 2013 року № 683

Форма № Н-6.01

ДОГОВІР № _____

на проведення практики студентів вищих навчальних закладів

місто _____ " _____ " _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони

Центральноукраїнський національний технічний університет
(повне найменування навчального закладу)

(далі - вищий навчальний заклад), в особі проректора _____

(посада, прізвище та ініціали)

що діє на підставі статуту університету, і, з другої сторони,

_____ (назва підприємства, організації, установи)

(далі – база практики), в особі _____

(посада, прізвище та ініціали)

_____ , що діє на підставі

_____ (статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою цю угоду на проведення практики студентів:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Строки практики	
					початок	закінчення

1.2. Надіслати до вищого навчального закладу повідомлення встановленого зразка про прибуття на практику студента (ів).

1.3. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.

1.4. Створити необхідні умови для використання студентами програм практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.

1.5. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці. Забезпечити спецодягом, запобіжними засобами, лікувально-профілактичним обслуговуванням за нормами, встановленими для штатних працівників.

1.6. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.

1.7. Забезпечити облік виходу на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

1.8. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити якість підготовленого ним звіту.

1.9. Додаткові умови _____

Вищий навчальний заклад зобов'язується:

1.10. За два місяці до початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, які направляються на практику.

1.11. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.

1.12. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку.

Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися з студентами під час проходження практики.

2. Відповідальність сторін за невиконання угоди.

2.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і

проведення практики згідно з законодавством про працю України.

2.2. Всі суперечки, що виникають між сторонами за цією угодою, вирішуються у встановленому порядку.

2.3. Угода набуває сили після її підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.

2.4. Угода складена у двох примірниках: по одному - базі практики і вищому навчальному закладу.

3. Місцезнаходження сторін і розрахункові рахунки:

Навчального закладу _____

Бази практики _____

Вищий навчальний заклад:

(підпис) (прізвище та
ініціали)

М.П. “__” _____

20__ року

Підписи та печатки:

База практики:

(підпис) (прізвище та
ініціали)

М.П. “__” _____

20__ року

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
від 5 червня 2013 року № 683

Форма № Н-6.04

Кутовий штамп
(підприємства,
організації, установи)

Надсилається у вищий навчальний заклад
не пізніше як через три дні після прибуття
студента на підприємство (організацію, установу) після початку практики

ПОВІДОМЛЕННЯ

студент _____
(повне найменування вищого навчального закладу)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (курс, інститут, факультет (відділення), напрям підготовки (спеціальність))
прибув „___” _____ 20___ року до

_____ (назва підприємства, організації, установи)

і приступив до практики. Наказом по підприємству (організації, установі) від „___”
_____ 20___ року № _____ студент _____ зарахований на посаду

_____ (штатну, дублером, штатну роботу, практикантом)

_____ (штатні посади назвати конкретно)

Керівником практики від підприємства (організації, установи) призначено

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник підприємства (організації, установи)

_____ (підпис) _____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Печатка (підприємства, _____ “___” _____ 20___ року
організації, установи)

Керівник практики від вищого навчального закладу

_____ (назва кафедри, циклової комісії)

_____ (підпис)

_____ (посада, прізвище, ім'я, по батькові)

“___” _____ 20___ року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет проектування та експлуатації машин
(або центр заочної та дистанційної освіти)

Кафедра "Експлуатація та ремонт машин"

ЗВІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

на тему: " _____

 _____ "

Виконав: студент гр. АТ- _____

(прізвище, ім'я, по-батькові студента)

Термін практики – __. __. __ – __. __. 20__ р.

Місце практики – _____
 _____.

Керівники практики:

від підприємства – _____
 _____.

(посада, прізвище та ініціали)

від університету – _____
 _____.

(посада, прізвище та ініціали)

Звіт захищений з оцінкою – “ _____ ”

Дата захисту – __. __. 20__ р.

Кропивницький, ЦНТУ, 20__

Автори: В.В. Аулін, доктор технічних наук, професор
С.В. Лисенко, кандидат технічних наук, доцент
Д.В. Голуб, кандидат технічних наук, доцент
А.В. Гриньків, кандидат технічних наук, с.н.с.
А.О. Головатий, аспірант

Підп. до друку 23.05.2019. Формат 60x84/16 Папір офс.
Times New Roman Ум. друк арк.3.0. Обл. - вид арк.2.5
Тираж 100 пр. Зам. __

Редакційно-видавничий відділ
Центральноукраїнського національного технічного університету